Šimon Petr

Původ materiálu
Daniel Matějka jr.
Pořadí v lekci
32

Kdo se dnes přidává k zástupu: **Šimon Petr**

Téma: **Co znamená vyznávat, že Ježíš je Mesiáš**

MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

a) Pro všechny věkové skupiny; příběhu spíše znalé

Co víte o Petrovi? Co byste o něm sdělili někomu, kdo ho nezná? (Jeden z prvních učedníků; rybář; patří do trojice Ježíšových nejbližších učedníků; dětem se může vybavit příběh, jak Petr kráčel k Ježíšovi po vodě; sliboval věrnost, chtěl být s Ježíšem, ale zradil; jeden z prvních svědků vzkříšení; od vzkříšeného Ježíše dostal zvláštní pověření pečovat o církev; káže o letnicích; autorita v první církvi.)

b) Pro starší školní věk; pro znalé

Znáte Petra? Co byste řekli o jeho charakterových vlastnostech? (Vymýšlení se může odvíjet od vzpomínání na jednotlivé příběhy: horlivý – nadšený; nestálý; jde do všeho po hlavě, někdy ovšem bez rozmyslu.)
Víte, co je vyznání, vyznání víry? (Věřím v Boha…) Co myslíte, že je obsahem nejstarších křesťanských vyznání? (Ježíš je Mesiáš; byl ukřižován a vzkříšen – Mk 16,6-8; 1K 15,3-4.) Petr vyznával. Musel se ale učit, jak vyznávat.

c) Pro spíše starší; spíše neznalé

Co si dnes lidé, kteří jsou mimo církev, myslí o Ježíšovi? Znají ho? Ježíš se tehdy také ptal, co si o něm lidé myslí. Kým je Ježíš pro křesťany? Ježíš se tehdy ptal i učedníků, za koho ho považují. Víte, co je vyznání?

POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

- Cesarea Filipova – u tohoto města, daleko na sever od Jeruzaléma, začíná Ježíšova cesta vstříc pašijím. Ježíš na této cestě bojuje o to, aby bylo jemu a jeho poslání správně rozuměno. S Ježíšovým posláním kontrastuje jméno města, odkazující k světským vládcům.
- Za otázkou „Za koho mě lidé pokládají “ může být snaha zjistit, jak Ježíšovo dílo vypadá zvenku. Odpovědi, které učedníci prostředkují, jsou kladné, svědčí o nadějích, které mnozí spojovali s Ježíšem. Je považován za jednoho z proroků. Zvláštní očekávání návratu na konci věků se v tehdejším židovství vázalo k Jeremiášovi a Eliášovi, který podle 2 Kr 2 nezemřel, ale byl vzat do nebe. Čerstvá vzpomínka spojila Ježíše i s Janem Křtitelem. Obecně však odpověď těch, kteří Ježíše vidí „z dálky“, vypovídá: je důležitý, má moc od Boha, ale je jedním z mnoha, případně je někým, kdo už tu byl.
- Otázka, za koho Ježíše pokládají učedníci, ukazuje kontrast mezi pohledem těch, kteří jsou vně, a těch, kteří jsou Ježíšovi blízko. Otázka je kladena všem učedníkům dohromady, ale odpovídá Petr: „Ty jsi Mesiáš.“ Mesiáš znamená totéž co Kristus Pomazaný. Podle Petra je Ježíš tím jediným a jedinečným, který má přijít. V tom má Petr pravdu. Jinou otázkou je, jak si Petr tohoto jediného a jedinečného představoval. Titul „Pomazaný“ bylo především označení izraelského krále (i když pomazání se netýkalo nutně jen králů). V prorocké zvěsti se stalo označení „Pomazaný“ titulem očekávaného ideálního krále z Davidova rodu – osvoboditele, který přemůže pohany, vykoná nad nimi pomstu (Abk 3), obnoví izraelské království (Mi 5) a nastolí pokoj. Když Petr vyslovil tento titul, měl patrně na mysli některý z tehdejších modelů, ve kterých je Mesiáš chápán jako bojovný osvoboditel.
- Narozdíl od Matoušova evangelia, kde je Petr pochválen za své vyznání, podle Marka Ježíš pouze přikazuje, aby Petrova odpověď zůstala utajena. (Podle Matouše Petr rozpoznává Ježíše nejen jako Mesiáše, ale také jako Syna Boha živého, což obsahu vyznání dává novou rovinu.) Podobný příkaz k mlčení nacházíme i v příběhu, kde Ježíše jako „svatého Božího“ poznává nečistý duch (Mk 1,25). Ježíš napomíná k mlčení, protože pokud se svědectví o něm jako o Mesiáši oddělí od pravé podstaty jeho díla, od utrpení, smrti a vzkříšení, může být pochopeno nesprávně a vyústit v nebezpečné důsledky.
- Ježíš musí dát Petrovu vyznání pravý obsah. Začíná proto učedníky učit. Neužívá dále problematického titulu Mesiáš, ale označení Syn člověka. Tím naznačuje, že není politickým mesiášem, ale rozhodující postavou „posledních dní“ (Da 7). Slovo o tom, že Syn člověka musí mnoho trpět, není výrazem atalismu, ale poslušnosti. Ježíš zřejmě měl nějakou představu o jedinečnosti svého poslání a mohl dobře tušit, že se nevyhne konfliktu s mocnými v Jeruzalémě. Pokud chtěl podstoupit tento konflikt, aniž by se násilím vzepřel Boží vůli, mohl očekávat utrpení. Zpráva o utrpení, smrti a vzkříšení je určena povelikonoční zvěstí, přesto v ní může být obsažen tento autentický prvek. Ježíš nechtěl své mesiášské poslání naplnit

silou, ale láskou a vlídností, jejichž očekávatelným důsledkem bylo jeho vlastní utrpení a smrt.

- Po utrpení a smrti přijde vzkříšení. Tato výpověď je však srozumitelná teprve čtenáři evangelia, který oddílu rozumí z pohledu velikonoc.
- Petr měl zřejmě vlastní představu, jaký má Mesiáš být. Jeho představa se neshodovala s tím, co Ježíš předpoví- dal. Bere si proto Ježíše stranou. V tu chvíli jako by nechtěl být jen jedním z učedníků, chce být víc než jejich mluvčí. Chce být Ježíšovým nejbližším, bližší než všichni ostatní, ale chce také
  určovat Ježíšovu cestu podle svých představ. Ježíšova cesta na smrt mu připadá jako šílenství, kárá proto Ježíše. Toto kárání je vyjádřeno stejným slovesem, jako když Ježíš napomíná zlé duchy. Považuje snad Petr Ježíšovo odhodlání trpět za posedlost? Utrpení a smrt se nesnesou s Petrovou představou o Mesiáši.
- Ježíš však odmítá přijmout Petra jako privilegovaného rádce a stratéga své cesty. Napomene ho (opět stejné sloveso) před učedníky, mezi které Petr patří. Působí velmi tvrdě, že Petra nazývá satanem. To však nevyjadřuje Petrovu naprostou zvrácenost nebo zlou povahu, myslí se spíše na jeho okamžitou roli pokušitele. Petr Ježíšovi nabízí podobnou cestu, jakou nabízel ďábel při třetím pokušení na poušti (Mt 4). Nabízel mu politickou moc, pokud se ďáblovi pokloní. Ježíš ďáblovi oponoval připomínkou prvního přikázání: podlehnout pokušení politické moci je proti víře v jediného Boha.
- Satan zde není míněn jako Boží oponent nadlidské povahy. Proti smýšlení, které je z Boha, stojí smýšlení, které je z člověka. V tomto případě je satanem – pokušitelem člověk Petr. Petr však nemá Ježíše nadobro opustit, nemá být zavržen. Má se vrátit na místo, které je mu určeno. Kraličtí překládají přesněji: „Jdi za mnou, satane.“ Když odmyslíme přísné oslovení, shoduje se tento Ježíšův příkaz s výzvou k následování, kterou povolává učedníky (Mk 1,17). Petr se má z pokušitele stát Ježíšovým následovníkem.

- Mesiášem bývá nazýván ten, který vyřeší všechny naše problémy. Rozmluva o takovém mesiáši může dobře ukázat, jaké problémy považujeme za nejzávažnější a jak si představujeme jejich řešení. Může být zajímavým svědectvím o nás samotných. Petr měl své představy o Mesiáši, ale když v Ježíšovi Mesiáše rozpoznal, vydal se na cestu za ním a pochopil, co je z Božího pohledu pro lidský život nejdůležitější a jak se na tom podílet.

1. FORMULACE TÉMATU
   Petr rozpoznává v Ježíši toho jediného, který má přijít, aby svět zachránil. Ačkoli měl své vlastní, lidské představy, jak by takový spasitel měl vypadat, ačkoli by nejraději sám naplánoval Ježíšovu budoucnost, nechává se od něho napomenout a vydává se na cestu

následování.

2. ÚSKALÍ TEXTU, TÉMATU A LINIE PŘÍBĚHU

- Příběh dobře odráží Petrovu osobnost, je snad jakousi zkratkou Petrova příběhu víry. Přesto Petrův příběh není hlavním tématem textu. Tím je vyznání, že Ježíš je Mesiáš, a Kdo se dnes přidává k zástupu:
- Téma: Co znamená vyznávat, že Ježíš je Mesiáš
  zápas o pravý obsah tohoto vyznání. Petr vyslovil cosi velmi závažného a pravdivého, na druhou stranu se velmi mýlil a stal se pokušitelem. Petr je výrazný svým nadšeným osobním vztahem
  k Ježíši. Jeho víru však čeká zrání, než se stane důležitým svědkem vzkříšeného. Tuto proměnu Petrovy víry, která je už v našem textu naznačena ve výzvě k následování, musíme do vyprávění zahrnout, abychom z Petra neudělali svědka záporného.

- V představách dnešního člověka těžko budeme hledat něco, co by odpovídalo tehdejšímu očekávání Mesiáše. Obraz Mesiáše jako ideálního krále není aktuální. Na druhou stranu obsah titulu Mesiáš nemá být určen našimi představami, nenalezneme ho rozborem toho, co si pod tímto slovem my představujeme, ale má být určen Ježíšovou osobou. Může být nesrozumitelné, proč Ježíšovo poslání vrcholí právě v utrpení a vzkříšení. Jeho poslání však lze ukázat na celém jeho životě, který je naplněn trpělivou službou druhým. Není to cesta moci, ale cesta ponížení, ke které se Bůh ve vzkříšení přiznal.

OSNOVA VYPRÁVĚNÍ

I. Ježíšovo dosavadní působení – kázání, uzdravování, pomoc, společenství. (Tento bod je možné vynechat – záleží na zvoleném motivačním uvedení.)
II. Ježíš se ptá: Jak ho vnímají lidé? Odpověď: Ježíš je jedním z mnoha.
III. Petr vyznává: Ty jsi Mesiáš. Co tím však myslí? (Co bychom čekali od spasitele my? Jak si představujeme hrdinu?)
IV. Ježíš vyučuje o svém poslání.
V. Petr se pře s Ježíšem.
VI. Petr se stává následovníkem – sice i nadále
klopýtajícím, přesto důležitým.
U menších dětí je snad lépe se vyhnout termínům mesiáš,
satan apod. Cílem není vysvětlit tato slova, ale mluvit o Ježíšově
díle a o Petrových lidských představách, které čeká proměna.
Centrem příběhu je rozhovor o Ježíšově poslání. Nejjednodušší
osa vyprávění pro malé děti může být:

I. Ježíš vykládá o svém poslání sloužit.
II. Petr protestuje, chce mít z Ježíše silného hrdinu.
III. Ježíš Petra napomíná: jen cesta lásky a služby přináší opravdové řešení.
IV. Petr se stává následovníkem.

1. A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM
   Co už o Petrovi vím
   Lze využít v úvodu (viz bod I Motivační uvedení).
   Co nám Petr zpívá na naši cestu víry
   Můžete se pokusit do písně A zástup stále přichází a zas jde dál vymyslet o Petrovi další sloku.
   Kde se Petrova písnička ozývá v bibli
   Tam, kde lidé opouštějí své lidské představy o Bohu a spáse a nechají se oslovit Ježíšem. (Apoštol Pavel před Damaškem.)
   Moje okénko
   Jaký obrázek se bude hodit: Můžete najít obrázky těch, kteří
2. VYPRÁVĚNÍ
   ze za mesiáše považují, kteří si užívají politickou moc nebo bohatství, a na druhé straně kříž nebo obrázky těch, kteří slouží.
   Co mě v příběhu oslovilo Za co bych chtěl prosit
   Vhodná je přímluva za ty, kteří stojí v čele (církve): aby nešli po vlastní cestě, neprosazovali vlastní názory, ale nechali se vést Ježíšem a jeho obětavou láskou.
3. B) K PRÁCI S POSTAVIČKAMI
   Hodí se vybrat postavičku, která je nakreslena z bočního pohledu. Tu vystřihnete a vymalujete z obou stran: z jedné strany se Petr zlobí (může mít u sebe meč), z druhé strany papíru se usmívá (může být vidět jeho srdce – nebo mohou děti samy vymyslet, jak znázornit službu). Tuto postavičku pak můžete přikládat k postavě Ježíše: buď proti němu – zlobící se Petr, nebo za něho – následovník Petr.
4. C) TIP NA AKCI
   Divadélko nabídnuté pro práci s postavičkami můžete zkusit sehrát jako pantomimu: Petr, který nabízí cestu moci a násilí, se nakonec připojuje jako sloužící následovník. Kdo by se zhostil role Ježíše, nemusí dělat více než ukázat rukou Petrovo místo:

za Ježíšem, mezi učedníky.

5.) PODNĚTY K ROZHOVORU

- Používá se v dnešní době slovo mesiáš, aniž by se vztahovalo na Ježíše? Co se tím myslí?
- Co trápí lidi na světě? Dokáže to někdo změnit? Jaký by musel být?
- Je možné dosáhnout míru na světě mocí a násilím? Jaký je Boží způsob, kterým chce náš svět proměnit?

1. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: ž 119, 123-125:
Zrak mi slábne, vyhlížím tvou spásu, výrok tvé spravedlnosti. Nalož se svým služebníkem podle svého milosrdenství,
vyučuj mě v tom, co nařizuješ. Jsem tvůj služebník, učiň mě rozumným, abych poznal tvá svědectví.
Případně pouze verš 125:
Jsem tvůj služebník, učiň mě rozumným, abych poznal tvá svědectví.

I. JEŽÍŠOVO DOSAVADNÍ PŮSOBENÍ – KÁZÁNÍ, UZDRAVOVÁNÍ, POMOC, SPOLEČENSTVÍ
Ježíš už nějakou dobu chodil se svými učedníky po kraji. Tedy nechodili jen tak na výlety, podívat se
na stromy, kopce a dýchat čerstvý vzduch, ale především chodili za lidmi. Navštěvovali úplně obyčejné
lidi, Ježíš zvěstoval radostnou zprávu o přicházejícím Božím království, uzdravoval nemocné, těšil smutné
a vůbec pomáhal. A dělal to s takovou obětavostí a silou, že si o něm lidé vyprávěli. Bylo jen málo těch,
ke kterým se nedoneslo jeho jméno a vyprávění o tom, co dělá.
II. JEŽÍŠ SE PTÁ: JAK HO VNÍMAJÍ LIDÉ? ODPOVĚĎ: JEŽÍŠ JE JEDNÍM Z MNOHA
Na jedné z takových cest, bylo to zrovna docela daleko na sever od Jeruzaléma, se Ježíš zeptal učedníků: „Co si o mě lidé vlastně vyprávějí? Za koho mě považují?“ Učedníci občas něco mohli zaslechnout
a teď můžou Ježíšovi odpovědět: „Myslí si o tobě, že jsi nějaký prorok. Nebo že jsi Eliáš, který znovu
přišel. Nebo Jeremiáš. Nebo Jan Křtitel.“ Taková slova mohla Ježíše povzbudit. Jsou plná důvěry a dou ání
v tíživé situaci.
Izrael na tom totiž není zrovna nejlépe. V zemi jsou cizí vojáci, kteří neuctívají Hospodina.

A vlastní národ? Sotva můžeme říci, že by Bohu sloužili nějak věrně. Když ale přišel Ježíš, může to být další znamení,
že na nás Bůh nezapomněl a že se Izraele zastane. Kdo Ježíše potkal, byť třeba krátce, mohl poznat, že působí silou, která je od Boha. Jeho slova i činy jsou požehnané. Je dobře, že tu někdo takový je!

III. PETR VYZNÁVÁ: TY JSI MESIÁŠ! CO TÍM VŠAK MYSLÍ?

Dobře, to je pěkné, že si lidé tohle o Ježíšovi myslí. Ježíše teď ale zajímá, za koho ho mají jeho vlastníučedníci. Ti jsou mu nejblíže. Už ho docela znají. Vědí, jaký je jeho úkol? Už se nad tím někdy pořádně zamysleli? Petr se bez váhání vykřikl: „Ty jsi Mesiáš!“ Co to znamená? Ježíš není jenom znamením, že na nás Bůh nezapomněl. Není jenom další prorok, který vyřídí zprávu od Hospodina. Ježíš je tím jediným, kdo opravdu pomůže. Je tím jediným, kdo všechno naše trápení promění v radost. On konečně rozhodnev náš prospěch. Když je tu Ježíš, už nemusíme čekat nikoho dalšího. Dočkali jsme se toho, jehož příchod slibovali proroci!

Co na to Ježíš? „Tohle nikomu neříkejte!“ To je zvláštní, že se Ježíš k Petrovu vyznání staví tak chladně.Není snad Mesiášem? Neřekl to snad Petr správně? Ano, Petr to vyznal správně. Ježíš je ten jediný, kdonám opravdu pomůže. Ale Petr má svou vlastní, příliš lidskou představu o tom, jak to má Ježíš udělat. Představuje si to asi podobně, jak si to tehdy přálo hodně lidí: totiž že Mesiáš sjednotí všechny, kteří věřív Hospodina, že z nich udělá obrovskou armádu, dobře nabroušeným mečem přemůže a vyžene cizí vo-jáky a ujme se kralování. Takhle si to mnozí malovali, že Mesiáš konečně zatočí se všemi nepřáteli.

IV. JEŽÍŠ VYUČUJE O SVÉM POSLÁNÍ

Zpráva o tom, že Ježíš je Mesiáš, musí zůstat utajena právě proto, že si to většina lidí představuje stejně jako Petr. Ale to není Ježíšova cesta. Ježíš to teď musí učedníkům vysvětlit: Ano, on přišel proto,aby všechny zachránil. Nechce k tomu ovšem použít armádu, ani meč nebo kopí. Chce pomáhat a sloužit.Ježíš půjde do Jeruzaléma ne proto, aby se násilím ujal vlády. Půjde tam proto, aby ukázal, jak moc násmá Bůh rád. Vládci v Jeruzalémě budou Ježíšovi usilovat o život. On ale neuteče, ani proti nim nezačne bojovat. On podstoupí utrpení, které pro něho chystají. Oni ho dokonce nechají zabít. Ale Bůh se Ježíše zastane a vzbudí ho k novému životu, který promění náš svět.

V. PETR SE PŘE S JEŽÍŠEM

Takhle si to tedy Petr nepředstavoval. On chce mít z Ježíše hrdinu, který to všem králům a vládcům natře a dosedne na jejich místo. Petr má pocit, že se Ježíš pomátl, když mluví o utrpení a smrti. Proto siho bere stranou a říká mu: „Ježíši, takhle to přece nejde! Teď to všem musíme ukázat, teď se musíme vydat do

Jeruzaléma a udělat tam z tebe krále! Lidé za tebou půjdou. Stačí abys dal příkaz a máš tu připravenou armádu.“

VI. PETR SE STÁVÁ NÁSLEDOVNÍKEM – SICE I NADÁLE KLOPÝTAJÍCÍM, PŘESTO DŮLEŽITÝM

Ježíš se však nenechá zlákat pokušením, které mu Petr předkládá. Boží záměr je jiný, než si tento učedník představuje. Petr vše vidí pouze lidskýma očima. Proto mu Ježíš přikazuje: „Jdi za mnou, poku- šiteli!“ Pokud má Petr být svědkem skutečné záchrany světa, nesmí chtít sám řídit Ježíšovu cestu. Má sezařadit mezi učedníky a následovat Ježíše na cestě, kterou naplánovala Boží láska. Jít po té cestě někdybolí. Petr na ní třeba ještě několikrát klopýtne, zalekne se nebo zaváhá. Přesto se stane důležitým Ježí-šovým svědkem, kterého Bůh použije, aby šířil radostnou zvěst do světa.

2. MODLITBA

   Pane Ježíši Kriste, děkujeme za obětavou lásku, se kterou jsi mezi námi žil, pomáhal a sloužil. Děku-jeme že nenávist lidí nedokázala tvou lásku zastavit. Děkujeme, že jsi i nyní s námi. Pomoz nám rozumětvému plánu s tímto světem a následovat tě. Amen

Přiložený soubor

simonpetr.pdf (246.81 KB)

Odkaz na pracovní list

Zástup stále přichází - pracovní list

21 Petrovo vyznání

36 Petrovo zapření

16 Petrovo vyznání

Petr zapře - čtení s porozuměním

13 Petr naveden ke křtu pohana

14 Petr velikonočně vysvobozen

08 Petr a Kornelius

Cílová skupina

Univerzální

Katechetické cykly

Zástup stále přichází...

Biblický odkaz (kat)

Marek 8,27–33